

BODOČNOST

ST. (No.) 12.

MILWAUKEE, WIS., 6. JUNIJA (JUNE) 1913.

VOL. I.

Nemiri v ogerskem parlamentu

Takozvani ogerski parlament, kjer se zbirajo in pretepaajo surovi velikaši vsako leto nekaj mesecev z namenom, da izdajo nove postave, ki ogerskim narodom jemljejo zadnji ostanek tiste klavne samostojnosti, ki jo imajo, je bil ta teden zopet pozorišče divjih preteprov. Ministerski predsednik grof Lukacs je naznanil odstop svojega ministerstva. Pri tem pa so se takoj pričeli pretepi in strasno razgrajanje. Vojaštvo je bilo poklicano in je zasedlo takoj poslopje od vseh strani. Konjiki in pešci z ostriimi krogliami, kakor tudi eden oddelek s strojnimi puškami, je stražil parlament. V posvetovalno dvorano pa so med tem časom vdorili gardisti, ki so tam nastavljeni od zadnjih nemirov. Ko so pometali ven nekaj poslancev, tedaj je skočil prejšnji ministerski predsednik grof Khuen proti stotniku, ki je zapovedoval gardi in ga pričel psovati; stotnik pa je napadel grofa z sabljo in ga tako težko ranil, da se je ta zgrudil od krvi oblit. Tedaj pa je nastal še straknejši pretep, v katerem so zdrobili vse, kar jim je prišlo pod roke. Tukaj se jasno kaže vsa gniloba te družbe. Dasiravno je država od skrajnosti zanemarjena in propada, čimdaljebolj, se ne ukrene nič, kar bi to stanje vsaj malo izboljšalo. Narodi pa se vedno globočeja pogrežujejo v bedo in nered. V zadnjih letih je ogerska nazadovala na vseh straneh pri industriji, posebno pa še pri poljedelstvu. Kmet je suženj na svoji zemlji in beži iz domovine, dežela, polna zakladov, propada.

Astrija je ukradla nov kos zemlje.

Po raznih porokah, dedščinah in lopovstvih skrapana „naša ljuba Austrija“ je zopet prišla k novemu kosu zemlje. Ta „srečen“ kos je neki otok Ada Kaeh, na katerem prebiva okrog en tisoč oseb. Te bodo sedaj prišle v „slatki materinski objem“ Avstro-Ogerske monarhije. Od leta 1887. je imel ta otok posebno srečo in je stal pod nekakim nadzorstvom te vlade; na njem se je nahajal oddelek njenih vojakov.

Oblast, ki jo je izvrševala tam turška vlada, je obstala le po imenu. Kot vzrok polastitve imenujejo to, da je nevarnost, da bi prišel otok pod oblast Srbije; ker spada vse ozemlje, po sklenjeni pogodbi med Balkanu in Turciji; zahodno od črte Enos-Midia, balkanskim državam. Da pa se to ne zgodi, je pograbilo Avstro-Ogersko to ozemlje. Drugi vzrok ki ga navaja je tudi zelo človekoljuben. Po poročilu vlade ne plačujejo prebivalci nobenih davkov in tudi vojakov ne dajejo nobeni državi, in če voliti niso hoteli za turški parlament. Vse to bo sedaj ogerska preskrbela in sicer prav temeljito; samo voliti jim še tudi zanaprej ne bo potreba, ker na ogerskem ne poznajo volilne pravice. Prebivalci tega otoka bodo imeli malo veselja nad novim gospodarjem.

Angleška sufragetka težko ranjena.

Ena izmed bojevitihi žen v Londou je bila pri neki veliki dirki težko ranjena, ko je skušala vstopiti v polni naglici tekočega konja „Anmerja“, ki je najboljši tekač izmed kraljevih dirkačev. Ženska, ki je v svojem fanatizmu mislila, da bo stem kaj pripomogla k zmagi sufragetk, katere zadnji čas vedno bolj zgrabljajo upljin in simpatijo javnosti. Pri tem blaznem činu je prišel v smrtno nevarnost tudi jezdec in le srečnemu slučaju je pripisati, da konj ni padel, kar bi pomenilo smrt jezdeca in konja. Sufragetka je prišla konju pod kopita in je bila tako težko ranjena tako, da skoro ni upanja, da okreva. Med gledalci je nastala radi tega velika zmešnjava in razburjenje. Vse je bilo skrajno ogorčeno nad tem novim činom fanatičnih žensk.

Nove spletke na Balkanu.

V Bulgariji je pred kratkim nastopilo novo ministerstvo, katero deluje še odločneje za vojno, kakor prvo, ki je moralo odstopiti, ker so bili diplomatični in vojaški krogi nezadovoljni z pogodbami, ki so bile sklenjene s Srbijo in Grško. Če so resnične vesti, ki prihajajo v čimdalje večjem številu iz Evrope, potem še dolgo ne bodo izvali balkanski narodi toliko zaželjenega miru. Po najnovjših poročilih ste sklenili Bugarska in Rumunija zvezo za slučaj nove vojne. Natančnosti o tem se ne more dobiti radi ostre cenzure. Sedaj bodo najbrž odločevali velevalisti o tem, komu kaj pripada.

Strah pred nezavednimi delavci.

Delavske organizacije v Portland, Ore., so sklicale posebno zborovanje za dneš. junija, da se posvetojuje, kako zabraniti prihod delavcev iz raznih kulturno ostalih krajev, ki preti sedaj ob odprtju panamskega prekopa. Zaradi tega se hočejo združiti z organizacijami vseh delov sveta da bodo skupno delali na to, da se bo delavce povsod svarilo pred lažnjivimi agenti, ki bodo skušali izvabiti te vrste delavce z pretiranimi obljubami v te kraje. Po teh krajih je že sedaj vse polno brezposelnih delavcev in po zgradbi prekopa se bodo te razmere še poslabšale.

Guverner nezadovoljen z delom postavodaje.

V obeh zbornicah države zakonodaje v Madisonu je bil stavljen predlog, da se zaključi zasedanje postavodaje za leto in da se prihodnje zasedanje prične šele po novem letu. To pa nikakor ni po volji guvernerja McGoverna. Poslal je zakonodaji posebno poslanico, v kateri povdarja, kako malo je do sedaj storila sedanja postavodaja in da bo ljudstvo imelo veliko škodo, ako se zasedanje že sedaj zaključi. Po njegovem mnenju do sedaj postavodaja še ni sklenila nobenega res važnega zakona in ze vsi najvažnejši predlogi čakajo rešitve. Tako čaka rešitve predlog o penzioniranju mater, o minimalni plači za ženske, o spremembi volilnih postav, o ustanovitvi trgovske komisije, ki ima namen olajšati dragino ter več drugih važnih zakonskih predlog. Vsi ti važni predlogi bodo morali čakati najmanj eno leto, dasiravno ljudstvo nujno potrebuje teh postav. Zato napelira na poslance in senatorje, da naj ne zaključijo zasedanja, predno so rešili vse važne zakonske predloge.

Vrednejše meso.

Prvi parnik z mesom iz Avstralije je dospel v San Francisco. Meso so preiskali nadzorniki, postavljeni od vlade, in našli, da je popolnoma dobro. Meso je je goveje in ovčje ter stane od tri do pet centov manj kakor domače. Ako bo sprejet predlog, ki zahteva odpravo colnine, potem bo še ceneje. Tako je nastala za ameriški mesni trust huda konkurenca. Toda jako se moti dotični, ki misli da je stem že to vprašanje rešeno. Ni še dolgo od tega, kar so prinesli časniki vest o delovanju mesnega trusta v tujih državah, posebno pa v Avstraliji z namenom da združi vsa jednaka podjetja v eden sam velikanski trust, tako da bo potem vsaka konkurenca izključena. Da se mu to posreči, je soraj gotovo, ker z milijardami ki jih ima na razpolago, se lahko doseže v tem oziru vse.

Jack Johnson.

Znani črni rokoborec je obsojen na eno leto in eden dan zapora ker je prestopil Mannovo postavo proti beli sužnjosti. Njegovo pritožbo je višje zvezno sodišče odvrnilo. Kazen bode moral prestati v državnih zaporih v Joliet. Sedaj se nahaja pod varščino 30.000 dolarjev na prostem in name-rava vložiti pritožbo zaradi nekega pogrška v aktih.

Delavske razmere v San Francisco

Nemskemu socialističnemu listu V St. Francisco Cal., pridejo dan na dan iz vseh strani sveta vprašanja glede delavskih razmer v tem mestu. Iz vseh pisem se vidi, tako poroča uredništvo, da so vsi ti ljudje pripravljeni, da odidejo sem za delom in verjamejo lažnjivim poročilom, ki jih tro-sijo kapitalisti po svojih agentih z namenom, da dobe kolikor mogoče veliko število delavcev, da zamorejo s tem tlačiti plačo in še bolj zatirati delavske organizacije. Vsem tem moramo v interesu njih samih in v interesu tukajšnega delavstva, predvsem pa v interesu resnice povedati, da so tukaj delavske razmere v vsem slabše k kakor kjerkoli drugod. V resnici so tukaj plače nekoliko boljše kakor v vzhodnih državah, in da imamo močne organizacije, kakor tudi da je tukaj A. F. of L. močnejša, kakor po drugih mestih, a vse to ne omaja resnice, da so razmere naravnost žalostne. Vsi organizirani delavci so bili zadnje leto veseli, če so delali šest mesecev skozi celo leto. Veliko šte-vilo pa jih je bilo brez dela dlje ko pol leta. Tudi novo leto ni prineslo nikake spremembe v gospodarskem oziru. K temu pa še pride, da dan na dan prihajajo delavci od vseh strani v to mesto in povečujejo število brezposelnih. Razmere so se tako poslabšale zadnji čas, da so celo domači delavci pričeli zapuščati mesto in si iščejo dela drugod. In to v zvezi delu, ki se je pričelo sedaj za pripravo svetovne razstave.

In kar se tiče organizacije A. F. of L. ni nič drugega, kakor prazno upitje. To dokazuje dovolj pogodba, ki jo je sklenil glavni uradnik te organizacije z ravnateljem družbe, ki je prevzela razstavo. Ta pogodba je sklenjena tako, da lahko družbe, ki prevzamejo razna dela, pri stavljenju razstave, plačilne pogodbe z delavci same sklepajo, ter da organizacija pusti vsako vmešavanje v to. Toraj ta organizacija dovoljuje, da se vabijo tuji nezavedni delavci v te kraje, da potem tlačijo plačo domačih organiziranih tovarišev. Časopis svari potem tudi vse organizirane delavce naj se ne dajo premotiti od lažnjivih poročil kapitalističnih časopisov in naj ne hođi hođijo svojim bratom slabšat njih položaj. Zato proč od Californije!

Znana in zanesljiva tvrdka.

Na zadnji strani priučano oglas znane tvrdke „Hahn Bros, ki je Slovence že dobro znana po svoji solidnosti in izborni kakovosti njene obleke. Njen napredek priča, da so bili kupej vedno dobro postreženi. Kdor je šel kupit enkrat, je šel tudi drugič, ker je dobil pravo vrednost za svoj denar. Zato pričakujemo da bodo Slovenci znali ceniti to tvrdko še posebej sedaj, ko prihaja pred nje v obliki oglasa, s tem, da jo bodo v velikem številu posečali.

Rokey Mountain House, Alberta, Canada.

Cenjeno uredništvo. — Pred odhodom v Canada sem že slišal, da se namerava ustanoviti v Milwaukee nov list. Po dolgem času se mi je šele posrečilo dobiti v roke par števniki. Dne 18. maja sem pa prejel sedem številčk. Prečital sem vse, čeravno mi je vzel dolgo časa, ker nisem niti vrste izpusil. Meni se je list zelo dopadel in prosim pošljajte mi ga zanaprej v Alberta, ker mi prinese mnogo zelo koristnih stvari. Res mora biti „Bodočnost“ dober list, ker si ga želimo celo v oddaljeni Canadi.

Pozdravljam vse Slovence in njihova društva po celem Ameriki, posebno pa rojake v Milwaukee. Listu „Bodočnost“ na želim veliko uspeha in dosti naročnikov. Živeli milvaučani. A. Markovič.

Za skupen nastop vseh društev

Na shodu, ki ga je sklicala zadnji torek Tiskovna družba „Bodočnost“, se je sklenilo, da priredi družba piknik s sodelovanjem vseh milwaških društev oziroma vseh milwaških Slovencev. Ta piknik ima na eni strani namen zblizati vsa naša društva ter jih dovesti do skupnega nastopanja, kadar se gre za stvari, v katerih je vsa naša bina zainteresirana; na drugi strani pa ima ta piknik namen postaviti listu „Bodočnost“ trdno finančno podlago, katere je neobhodno potrebna, ako se hoče listu zagurati trajen obstoj. Za svoje sodelovanje pa bodo društva nekoliko odškodovana s tem, da bodo dobila gotovo število delnic te družbe, kar bo za društva sama, kakor tudi za list imelo še posebno velik pomen, kajti list rabi pomoč društev, društva pa rabijo list za svoj napredek in razvoj. Izvolil se je poseben odbor, ki bo obiskal društva, na njihovih sejah ter razložil velik pomen te prireditve. Več o tem ob prihodnosti.

Prodajalna trgovske družbe.

Te dni so pričeli z deli za zgradbo prodajalne Trgovske družbe „Ilirija“ na 1st Ave., kakor smo o tem svoj čas natančneje poročali. Ako bo vreme ugodno, bo zgradba v teku dobrega meseca gotova in nekoliko pozneje lahko izročena svojemu namenu. Sedaj se člani družbe kakor tudi nečlani, lahko sami pre-pričajo, da ni vse tako, kakor so razni škodočnejši prorokovali, da iz vsega tega ne bo nič, da ima odbor vse za norca itd. Vsakdo naj ve, da bi odbor že zdana-j ustrejel želji članov, ako bi se tako lahko delalo, kakor se govori. Premagati je bilo marsikatero težkočo in storiti marsikateri korak, predno se vse spravi v red, pred vsem pa je moral odbor gledati na to, da je bil siguran svojega početja, kajti lahko se je zakopati v dolgo, a težko iz njih.

Več o družbi prihodnosti.

Otrok žrtev poulične železnice.

V nedeljo, malo pred dvanajsto uro opoldan, se je pripetila na 1. ave. pred salonom rojaka L. Berganta strašna nesreča, ki je vse, ki so bili navzoči globoko pretresla. Stiritelni sin rojaka Adama Natalija je padel kot žrtev blaznega drvenja poulične železnice, ki vozi med Chicago in Milwaukee. V tem slučaju se poseben ne more očitati krivde otroku, ker je kara pridrvela s tako hitrostjo, da je bila nasreča neizogibna. Deček je tekel čez cesto v prepričanju, da je še kara dovolj daleč da lahko pride ne drug kraj ceste. Toda hitrost kare je bila tolikšna, da je minil samo en trenutek in bila je že pred pre-staštem dečkom. Deček bi bil še prišel srečno čez, a pogled na velikana, ki je v trenutku stal pred njim je zmedel dečka tako da je za trenutek trd od strahu in groze obstal. Ta trenutek je pomenil zanj smrt.

Vzlic temu, da je motorman takoj odprl nasprotno moč in zavrl z vso močjo, je kara se drčala po tiru naprej za kakih dvajset korakov in valila pred zadnjimi kolesi nesrečno žrtev. Strašno je bilo pogledati razmesarjeno malo truplo za vse, najbolj pa za nesrečnega očeta, ki je moral z lastnimi rokami vleči otroka izpod kare. Otrok je izdihnil že eno uro pozneje. Nesrečna družina vzbuja sočutje pri vseh rojakih. Na tem mestu je ob enem potrebno da omenimo točnost naše policije; vest o nesreči se je raznesla kot blisk daleč na okoli in se je cesta več blokov daleč napolnila z ljudstvom, ki je bilo zelo razburjeno, vendar je še le čez pol ure pozneje primahal mož pravice mirnih korakov, malo pred njim pa rešilni voz. Stariši pazite na svoje otroke!

Zanimiv slučaj.

V pondeljek popoldan so bili nekateri rojaki priča nesreče, ki je naredila na vse globok vtis. V tem dogodku se je v pravi luči ilustriralo žalostno stanje delavskih razmer, v katerih živi še večina Jugoslovancev v usnjarni Pfister & Vogel v Island Tannery je neki delavec ki je še ne-veš pri delu odprl preveč cev po kateri priteka neke vrste strup, pri tej priči se je zgrudil omanjlen na tla; drugi tovariši ki delajo v bližini so prišli na pomoč a so bili ravno tako omamljeni, imeli pa so še moč da so zbežali ven iz tovarne, kjer so popadali po tleh kakor mrtvi. Le s težavo so jih zopet spravili k zavesti. Na tleh ležeči možje so nudili nad vse žalosten pogled, ki je moral vsakega pretresti, s tem se je kazalo, kako malo se ceni življenje delavca, čeravno iz njegov rok izvirajo vse bogastvo in razkošje ki ga uživajo nekateri.

Cenejša voznija na poulični železnici.

Družba se je pritožila na zvezno sodišče in tako bode pretekli dve leti predno dobi mesto Milwaukee cenejšo vožnje liste, za kar se že šest let bori in je stalo mesto že 20.000 dolarjev. Mestni pravnik Hoan je izjavil da se družba jako moti, če misli, da bo višje sodišče odobrilo pritožbo. Vse kar lahko doseže je, da se bo cela zadeva zavleka za dve leti, ter da bodo ljudje zametavali kupone, ki se dele z voznimi listi, ako se jih kupi za pol dolarja. Zato pa ob enem opozarja vse prebivalce, da naj hranijo kupone in jih potem porabijo, kadar pride postava v polno moč; to je kadar višje sodišče ovrne pritožbo. Ob enem pa spominja Hoan ljudstvo na to, koliko boljše bi bilo, ako bi se ono zavedlo in prevzelo železnico pod mestno upravo.

Stavka.

— V Milwaukee stoji v boju 260 mož Iron Workers unije, št. 8., kateri so stopili v stavko pred nekaj dnevi, a še niso mogli doseči svojih zahtev. Delavci zahtevajo zvišanje plače in sicer od 56¼ centov na uro na 62½. Družbe so se dosedaj trdovratno branile nekaj dovoliti, tako se boj nadaljuje. V torek večer so imeli stavkujoči sejo v Brisbane Hall, kjer je bilo sklenjeno, da stavi na družbe ponudba, da so pripravljeni iti nazaj na delo takoj, ako družbe podpisajo pogodbo, da dobivajo od prvega julija tega leta naprej povišano plačo kakor poprej omenjeno in od julija 1914 naprej pa 65 centov na uro do julija 1916.

Stavkarji so na seji izjavili, da se pod nobenimi drugimi pogoji ne vrnejo na delo. Ako se v petih dneh ne doseže sporazuma, zna-priči do občne stavke med stavbinskimi delavci v Milwaukee. Do sedaj se še stavkarji zanašajo na svojo lastno moč; ako pa to ne bo zadostovalo se bodo pa brnili na druge stroke od stavbinske obrti.

Stavkarji temeljujejo svoj korak s tem, da se cene živil draže in da so delavci izpostavljeni vedno večji nevarnosti, ker se stavi-jo v zadnjih letih čimdalje višje stavbe. Tudi varnostne priprave so jako pomajnkljive in stavkarji zahtevajo v več ozirih popolno preosnovo istih. Predpisi, kateri so narejeni v svrhu varstva delavcev, se po večini niso v polni meri izpolnjevali, ker dobro zavarovanje delavcev pred nesrečami, ki so ravno pri tej obrti tako goste, stane podjetniku denar in za to se je v tem oziru dosti zanamilo. Stavkarji so med seboj solidarni in imajo tako mnogo na popolno zmago.

Nova zadržna pivovarna v Milwaukee.

— Svet za novo zadržno pivovarno je kupljen in kakor to leto pričele z zidanjem. Pivovarna bo stala na National ave. na nekdanjem National parku. To bo dvajseta zadržna pivovarna v Zjedinjenih državah.

Delavci in svetovni mir.

Ogromne svote, ki jih izdajajo razne države za oboroževanje, so posebno pretečno leto vzbujale občno pozornost. Delavci in kmetje trpe vedno neznosneje zaradi te gonje, med tem ko se države proti vijo vsaki postavi, ki bi izboljšala stanje delavnim slojem. Ne pozna-jo nobene meje pri nakladanju novih davkov. Za slepilo ljudstva uporabljajo med drugimi sredstvi najraje klic: domovina je v nevarnosti; stara pesem sicer, a najde še vedno mnogo kratkovidnih poslušalcev. Vladajočim stoji na razpolago neštivilna sredstva, s katerimi drže ljudstvo v takim stanju, da je nesposobno spoznati stvari v pravi luči in si narediti jasno sodbo. Zato je tem večja dolžnost pravih delavskih časopisov, da vedno po vseh močeh skušajo pojasniti delavstvu položaj ter ga naučiti spoznavati, da je neprestano oboroževanje nepotrebno in da je zanje nesreča, in da je v njihovih močeh, da te razmere spremenijo. Mnogo je delavcev, ki še vedno bolehalo na klavernem patriotizmu; čeravno se je že v zadnjih letih v tem oziru mnogo izboljšalo.

Po Zjedinjenih državah se je zadnje čase pričelo opazati od gotove strani živahno gibanje, ki stremi za tem, da se armada poveča. Ne majnka se celo ljudi, kateri opevajo po knjigah in časopisih armado evropskih držav. Da bi tukaj kedaj zavladale iste razmere, je izključeno, kajti nikdar bi ameriški narod ne prenašal takih razmer, kakršne je v evropskih državah vzgajilo vojaštvo in njegova zaščitniki. Vzlic temu pa je potrebno in koristno, da se v tem vprašanju podučimo in spoznavamo krivice, ki so se nam godile v stari domovini, in s tem ob enem razvidimo, kdo je tisti, ki zagovarja ta sistem v in dela pri-krito na to, da se upelja tudi tukaj kolikor mogoče podoben ali celo enak evropskemu.

Casi, ko je bilo oboroževanje in stalna močna vojska neobhodno potrebna, so minuli. Minuli so tudi časi, ko je bil delavski in kmetijski stan nesposoben, da bi se vdeleževal državnih in odločeval v javnih zadevah.

Na mesto feudalizma je stopil moderni kapitalizem. Kakor je ta spremenil svet na polju dela, tako je spremenil namen in pomen oborožene sile držav, to je armade. Ko je še imelo plemstvo vladati v rokah, tedaj je imela armada drug pomen, kakor ga ima ped modernim kapitalizmom, ki je prevzel vladavo v svojo oblast in napravil iz armade, kakor iz vsega, kar ima stik z obstanom človeške družbe, za svoje orodje. Danes ni armada več zaščitnica domovine, tudi ne več v prvi vrsti zaščitnica prestola i t. d., ampak služkinja kapitalizma, na katerem vse to sloni. Vse skupaj je ena celota, ako eno odpade, ne more drugo živeti. Skupni interesi, strah pred uničenjem, ki vsemu preti od prosvetljenih ljudskih mas, jih je gnal skupaj, jih vsplodila k vedno strastnejšemu oporu proti ljudski zavednosti. Edino zaslonbo najdejo v armadi, a ta pa v (Nadaljevanje na 2. strani.)

Izlet v Port Washington

Kakor je že bilo v zadnji številki „Bodočnosti“ omenjeno, se je izlet zaradi slabega vremena preložil na nedeljo, 8. junija. Zbora sta uporabila ta čas in se privadila več pesmi in skladb; ki bodo mnogo prispevale, da bo zabava nudila vse polno razvedrila. Tem potom pa se enkrat opozarjata vse one, ki se žele izleta vdeležiti; da zapuste Milwaukee 10:30 predpoldan na postaji Northern E. Ry. Vrnejo se pa skupno nazaj 11:45 večer. Izlet se vrši tudi pri slabem vremenu. Vsi, ki se žele udeležiti izleta in hočejo oditi v družini, naj dojdejo točno do desete ure zjutraj v čitalnico, kjer se zbira ta zbora.

BODOČNOST

list za izobrazbo in napredek slovenskih delavcev v Wisconsinu in po drugih državah Unije.

IZHAJA VSAK PETEK.

Naročnina:

Za Ameriko: Za celo leto... \$1.50
Za pol leta... \$0.75
Za četrt leta... \$0.40
Za Evropo: Za celo leto... \$2.00
Za pol leta... \$1.00
Za četrt leta... \$0.50

Vsa pisma in druge pošiljave naj se naslovijo na:

BODOČNOST

322 Reed St., Milwaukee, Wis.

Urednik in izdajatelj:

LEO ZAKRAJŠEK.

BODOČNOST

(THE FUTURE)

Slovenian Weekly for Education and Progress.

Published every Friday at
322 Reed St., Milwaukee, Wis.

Advertising rates on agreement.

DELAVCI IN SVETOVNI MIR.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nevednosti ljudstva. Pred prihodom modernega kapitalizma so nastajale vojske, ki se niso dale odvrniti. Divji narodi so napadli mirne sosedje. Ti so bili primorani pograbiti za orožje in braniti rodno zemljo. Mnogo, skoro večina vojn pa je nastala iz čistihlepja ali osebnega sovražstva dveh vladarjev, za kar pa ljudstvo ni bilo odgovorno, a je vseno prelovalo kri zanje, a vzlic temu se ne more trditi, da bi bila armada nepotrebna. Tudi za poznejše čase se to ne more trditi: a kakor so bili v fevdalni dobi (Fevdalna doba je ona, v kateri so bili kmetje tlačani graščakov; fevdalci so plemeniti graščaki.) brezobzirni, kruti, in čistihlepni vladarji odgovorni za nekatere vojne, tako je sedaj odgovoren moderni kapitalizem za nje; in še več v fevdalnih časih ni bilo močnejše vojne prepričati, dale bi se samo omejiti, ako bi imeli malo čista za podložnike. A sedaj se lahko vojne ne samo omejijo, temveč čisto odpravijo; a kapitalizem in njegovi zavezniki, ki smo jih od začetka imenovali, ne smejo v to dovoliti, ker v tem je svoboda ljudstva zapopadana in združenje vseh narodov v eno skupno, za občni blagor delujočo silo, kar pa pomeni konec njihove moči, življenja in svobode za delavstvo, a pogin za tirane.

Kaj so si priborili narodi, ki so pustili umirati svoje sinove na bojišču? Zgodovina nam odgovori na to; razmere v teh državah so odgovor. Od časa, ko se je nehala feudalna doba, do danes so bile krvave bitke med narodi in vedno se je trdilo, da se gre za blager narodov; a kaj je imel narod od tega? Vedno naraščajoča bremena! Pridobljene dežele so izkoriščali potem domači mogotci, ljudstvo pa je trpelo, domoljubje je postajalo zanj vedno večje breme. Zaradi njega so se mu nalagali vedno večji davki, izprekalo vedno več moči. Ko so se razširili moderni stroji in je delavstvo pri dolgem delavnem času s potom svoj obraz napolnilo skladišča z gotovim blagom in blagajno vladajočih z zlatom, tedaj so se ti začeli ozirati po svetu za novim plenom. Ako so našli kraje, kjer sode dala nagrabiti nova bogastva, so po raznih diplomatskih spletkah pričeli vojno. Podjarmili tujo deželo in takoj začeli grabiti na sebe zaklade. Potisnili so ljudstvo v bedo in pomanjkanje. Tako je prišlo, da so se razvile moderne države v pravice orožnice. Sedaj so podobne že sode smodnika; ena iskrica zadostuje in svetovna vojska je tu, tako strašna, kakor je še ni videl svet. Od leta 1883 do 1893, to je enem desetletju, so „krščanski“ narodi srečno tako daleč prišli, da so zvišali letne stroške za armade od 3 do 6 milijard frankov. Vse se žrtvuje armadi! bla-

gor in obstanek narodov, možje v cvetu svojih let; otroci po šolah in po zavodih se vzgajajo v zaslepljeno maso, ki vidi v preli-vanju krvi junaštvo in ideale, namesto da bi se vzgajali v človekoljubna bitja. In vse zato, ker je odvisen v tem obstoj močnejšev, ker vladajoči na prestoli, drugi zopet po svojih palačah in gradovih vidijo v tem vir svojega bogastva in razkošja. Delavec, kmet je postal ničla, ponižan je v navadno blago, v žrtve, ki imajo edini namen služiti za udobnost peščici mogotcev. Namesto, da bi bogastvo sveta služilo v občni blagor, namesto da bi postavljali zunaj kulturna dela za nas in za prihodnje, rodove, se kopiči vedno stršnejše morilno orožje, oceane križajo velikani, ki nosijo v sebi smrt in grozo. Vsa človeška umetnost je v tej službi. Moderne iznajdbe so postale za delavca namesto sreča in blagostanje le nesreča, ker ga izpodirajo pri delu; Električna, para, avtomobil in zrakoplov so sredstva za medsebojno uničevanje in nesreča za človeštvo.

Pred nekaj meseci je pretresalo ozemlje gromenje balkanskih topov in divje upitje vojakov: iz daljave pa se je mešalo v to vpitje od navdušenja pijanih mas, dva naroda stara sovražnika sta se borila na življenje in smrt. Balkanske poljane so namakale reke krvi. Po njih so vzdihovali trpeč in umirajoči; deželo pa je napolnjevala vedno hujša beda in žalost, na tisoce zapuščenih udov in otrok vzdihuje za očetom in močim; in vsi ti so radi prelivali kri in mirno trpeli, upali so da jim zasije svoboda po tolikem trpljenju; toda prišlo je že in še pride razočaranje. Vladajoči niso bili zadovoljni s plenom, in pričelo se je ono strašno, neverjetno! — vojna med brati. Vladajoči obeh sovražnih delov turškega in slovanskega, so povzročili vojno; ne hipno, to je bil razvoj dolge dobe, narod se je držal v duševni temi in kulturno zanemarjen; v interesu vladajočih je bilo, da je tako ostal, da se je med njim podžigalo medsebojno sovražstvo. Mogotci, veleposestniki, so držali zaslužjenega kmeta v stanju, ki ni bilo človeško in ga zatirali. Dali njemu pravice, bi pomenilo prikrajšanje njihove moči. Kmetje pa so videli svojega zatiraleca v svojemu sosedu, ki je ravno tako trpel, ravno iste krivice prenašal, pa naj je bil že kristjan ali Turk. Vojska je utrdila stališče slovanskih vladarjev, odprla pot tujemu kapitalu v deželo, a za revne stanove ni prinesla veliko dobrega, temveč tudi novo zatiranje. Tuj in domači kapital bo začel izkoriščati naravna bogastva dežele in si kupiti bogastva, med tem ko bo delavec in kmet se potil pri težkem delu, ki mu ne bo prineslo nobenega blagostanja. Prvo kar bodo te države storile, je, da bodo povečale svojo armado in izprekale iz ljudstva zadnje moči. Kapitalizem pa ga bo potisnil v v tovarne in rove kjer bo umiralo na bojišču dela, kakor je poprej umiralo v vojski. Svoboda na balkanu bo svoboda vsemogočnega dolarja kakor je v Ameriki. Kako preži tuji kapital na plen, ki se nudi sedaj na tam nam je priča že dovolj znano nesramno postopanje avstrijske vlade napram Črnogorcem. Za tem ne stoji samo narodno sovražstvo Nemcev do Slovanov, kakor se prvi hip dozdeva, temveč interesi kapitala. Evropske države potrebujejo novih trgov, novega plena, in za plen, ki se jim nudi na Balkanu si sedaj stoje nasproti kakor divje krvoločne zveri; če se spopadejo, bo delavec in kmet plačal račun. Kakor tukaj, tako je bil kapitalizem povzročitelj zadnjih vojsk, ki so se bile po raznih delih sveta. Ako je našel v daljnih afriških pustinja nov plen postal je sinove ljudstva pobijati domačine pod pretvezo, da razširjajo kulturo. Za te afriške kolonije so se vneli med močnimi državami prepri, ki so tako daleč peljali, da so se iste pričele oboževati in metati milijarde v zrelo militarizma, ne rineč se, da ljudstvo neznosno trpi pod tem bremenom, da nastanejo vsled tega industrijske krize, ki pahnejo milijone delavcev v bedo. In ta zločinska gonja se nadaljuje. Z vsemi močmi se delata, da bi planili enkrat narodi eden po drugemu in da se v krvavi boju potisne svet nazaj vstaro barbarstvo, da se uniči med narodi medsebojna ljubezen in

stremljenje po skupnem delovanju za blagor vsega človeštva, po družabnem redu, v katerem bi zamogel vsakdo uživati srečo in lepoto življenja, in bi se bogastvo sveta uporabljalo v olajšavo trpljenja in bedo vsega človeštva, v kulturne svrhe, ne pa za morilno orodje. Toda prepozno je že; armada zavednega delavstva je premočna, vsa nasilja vsa zatiranja in preganjanja pravice od svetohlinec in mogotcev so zaman, moč zavednega izobraženega delavstva je prevelika, presilna, da bi se dala uničiti. Milioni delavcev vseh narodov vseh ver si podajajo roka v bratškem objemu; vsi z eno in isto vzviseno krasno idejo vesoljnega pobratinstva narodov. Razredno zavedno delavstvo hoče in se bori za svetovni mir, za srečo človeštva. Še jih je mnogo, ki še verujejo v stare bajke in hodijo slepo za svojimi zatiralci; toda njih število pada; čimdalje več se jih z uničevanjem odvrača proč, ker vidijo in spoznavajo resnico. In tako raste neprestano armada onih mas, ki bodo prinesle človeštvu svetovni mir in zunaj svobodo in srečo; in to je armada izobraženega razredno zavednega delavstva.

F. N.

Olika v govorjenju.

«K prikazni in bistvu človeka spada razven telesa in obleke, tudi njegovo obnašanje. Dostikrat pa marsikateri pozabi to ter se obnaša in govori tja v en dan, ne da bi pomislil in presodil pomen ali obliko besedi, ki jih izgovarja. Marsikateri si misli: zakaj to? Zakaj bi ne smel rabiti besed, ki ravno pridejo na jezik? Zato je veliko vzrokov. Pri površnih ljudeh, ki navadno ne mislijo dosti in se z veseljem smejejo tako banalnim izrazom in surovim dovtipom, je to dobro; a človek pride pogosto v družbo, ki presoja govorjenje in obnašanje. Pri takih naredi človek, ki ne pozna olike pri govorjenju in obnašanju vzlic svoji lepi obleki in novi moderni kravatki zoperu, mučen vtis in čestokrat smatra prezirljiv ali zaničevanjen smeh svojih poslušalcev za izraz veselja nad njegovimi neslanostmi. Mi cenimo po govornici človeka vedno tudi mero njegove olike oziroma izobrazbe; in to je točka, kjer je večina vsakdo jako „občutljiv“. Nobeden pač ne sme veljati za neoblikanega ali surovega; vedno pa ljudje pozabijo, da se s svojim govorjenjem in obnašanjem vedno na novo pokazuje kot take. In če se večkrat oni, s katerimi bi radi občevali, od njih odstranijo, ali se mrzlo in ravnodušno obnašajo, se jezijo zaradi nesramnosti ali ponosa, kakor to najraje imenujejo, onih, in največkrat niti ne sanjajo, da so sami krivi, če se z njimi tako ravna. Samo če zadenejo na pravega, jim ta naravnost to pove, kar jim koristi za celo življenje.

V sedanjih časih, ko se daja tako velika uplivna moč na umetnost in se njen pomen za človeško izobrazbo tako visoko ceni, in ko se tako močno gleda umetniško vzgojo otrok, bi si morali vsak posamezen pač vedno na novo prizadevati in spoznavati, da se nahaja med drugimi tudi umetnost govorjenja, ki ne sme biti zanemarjena, kakor to ne sme biti pri obleki. Spominjati se je treba vedno tudi, da izraz govorjenja vedno nosi velik upliv v sebi pri obsojbi človeka.

Skrbna mati.

Gospa Traciška Lebeda, Holland, Mich., je gotovo zelo skrbna mati, ako jo sodimo po sledečem pismu: „Prosim, da mi pošljete pol ducata steklenice Trinerjevega ameriškega grenkega vina, ki je vresnici dobro zdravilo in bi ga morali imeti v vsaki hiši. Vaš nasvet in to zdravilo sta me ozdravila, za kar prejmete moje najširše zahvalo. Inam tudi dva dečka in kakor hitro zapazim, da njun apeti ni kakor po navadi, jima dam vsakemu eno malo zličko tega vina pred vsako jednjo skozi nekaj dni in vse je zopet dobro“. Matere morejo preprečiti številne bolezni ali jih pa hitro ozdraviti, ako se ravna po danem nasvetu. Zdravilo je dobro zas tare in mlade. Kakor hitro zapazite kako nerednost ali neprijetnost, rabite Trinerjevo ameriško grenko vino. Dobiiva se po lekarnah. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Spomnite se na Trinerjevo mazilo kadar Vas matri revmatizem ali nevralgija. Vaš lekarnar ga bo dobil za Vas.

Frank Lebek je bil na tem, da umre.

Bolan je bil nad sedem mesecev. Imel je tri zdravnike, a kjub temu je bil vsak dan slabši. Bil je bolan na želodec in živcih. Mogel ni niti jesti in ne spati. Hujšal je od dne do dne. Zgubil je že 15 funtov. Jesti ni mogel ničesar, pil je samo nekoliko mleka, a tudi tega že ni mogel več. Delati seveda tudi ni mogel.

Ozdravil ga je v štirih tednih doktor Wasweyler, želodčni specialist in specialist v kroničnih boleznih.

456 Mitchell st. (drugo nadstropje), Na se verni strani ceste, med 2. in 3. Ave.

Posvetovanje brezplačno.

Na prodaj.

hiša na 450—51st. Ave., West Allis. Mora biti prodana. Zelo lahki pogoji. Vprašajte na 5608 National Ave. Prazna lota se sprejme na račun. Najlejša prilika za Slovence.

CROCCERIJA NA PRODAJ.

na 276—1st. ave. Posebno ugodna prilika za Slovence in Hrvate. Kdor želi kupiti naj se oglasi takoj pri lastniku, Joe Fluderniku.

Važno uprašanje!
DO mi opravi
najbolje in najceneje!
Konzularne,
starokrajske
sodnijske in
vojaške
zaščitne
Javni notar
Kaker
220 1/2 Grove St
Milwaukee, Wis.

Novo prodajalno

Z vsakovrstno moško opravo: obkaki, zgornim in spodnjim perilom, čevlji, klobuki itd.

je otvoril Slovincem znani trgovec

IZIDOR POSNER

313 Reed St.

Prej na 717 Kinnickinnic Ave.

Nova in velika zaloga — Cene najnižje. Govorimo slovensko.

SLOVENSKA MESNICA

BRATA FERKO

270—1st Ave.

priporočata

svojo dobro urejeno mesnico.

Sveže blago vseh vrst—Cene nizke—Dobra postrežba.

VSELEJ PIJTE

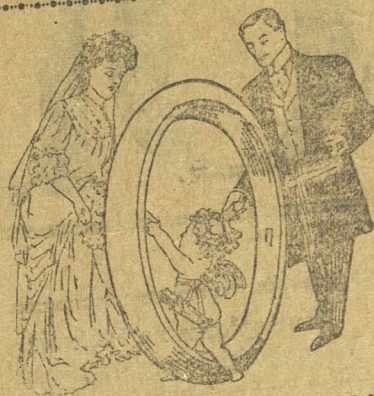
Nitz-ovo soda-vodo, salcer, 'lemon-pir' in 'vais-pir'

Najboljši, če ga pokusiš—"Best by test"

Oglasite se pri nas

A. R. NITZ CO. 382 Hanover St., Tel. S. 380

Solidna slovenska trgovina

Zaloga vsakovrstne zlatnine in srebrnine, kakor: ur, veržic, prstanov, stenskih ur, budilk, zapestnic itd. Izdelujem poročne prstane in popravljam ure vseh vrst. Za vse pri meni kupljeno blago jamčim.

Frank Waćun,

291 Grove st.

Pozor vsem Slovincem in Hrvatom.

Zdaj imate najlepšo priliko, ki bo trajala do 7. julija. Do tedaj bodo še sedanje cene. Pridite sem gori, kjer so ravne kmetije okrog. Lote so tu zelo poceni, od 100—500 dolarjev. Voda je v njih že napeljana, narejeni so trotoarji iz cementa.

Na prodaj so tukaj tudi hiše s tremi lotami. Njih cena sega od \$1,600 do \$2,500. V njih je na peljana voda in trotoarji so napel-jani okrog. Od avgusta naprej se bodo cene povišale. Dve leti nobenih obresti in ne davka.

Naj se vsakdo obrne na mene in se lahko vsakdo sam prepriča na svoje lastne oči. V bližini teh his in lotov se nahajajo vsa kovrstne delavnice, ki lepo napre dujejo in se širijo.

Kličem Vam ob sklepu še enkrat, da se takoj potrudite, da si preskrbite svoj dom za stara leta. Sedaj je čas.

Lawrence Koncilja

441 Virginia St.

Izurjen slovenski fotograf

Izdelujem lepe poročne in obhajilne slike, kakor tudi slike za vse druge prilike. Z vsakim naročilom poročnih in obhajilnih slik napravim brezplačno sliko v velikosti 16x20 palcev.

Na zahtevo napravim slike tudi v vsakovrstnih krasnih barvah. Predelujem tudi druge slike ter jih povečujem v vsaki velikosti.

Če je treba grem fotografirati, kamor kdo želi, tudi ponoči na pr. na veselice, svatbe, božtrine itd.

Zakaj hoditi drugam, ako Vam vaš rojak ravno tako dobro postreže!

Priporočam se cenjenim rojakom Slovincem ter Hrvatom za obilen poset

FRANK SKOK 438 52-nd Ave., West Allis, Wis.

(Ravno zraven slovenske cerkve.)

KADAR RABITE

oljnate barve ali vodne barve v kakršenkoli namen, peči za gasolin ali gas, ali kake druge peči, posodo, brusila, vrtno orodje, orodje za masiniste in mizarje ter drugo železnino,

se vselej obrnite na

A. T. Trentlage & Son., 389-391 Grove st.

REINHOLD KROLL

Veletrgovina z vsakovrstnimi

VINI IN LIKERJI

Distiler dveh znanih viski-jev

Green Bell ter Deer Creek

410 Greenfield Ave. Telephone South 3280-J

Postojte!

Kadar ste lačni, kadar ste žejni, kadar ste brez strehe, pridite k meni in bode te najboljše postreženi!

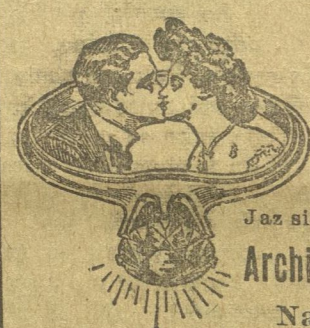
Pozor!

Prodajam tudi vozne listke za vse prekmorske črte po najnižjih cenah. Tudi pošiljam denar v staro domovino najceneje, najhitreje in najtočneje!

Citajte!

Louis Bewetz, 198 1-st Ave., Milwaukee, Wis.

Telefon: South 4680.

Predno Vam prodam, Vam povem to-le.

Kadar ne veste, kaj bi kupili za darilo, pogovorite se z menoj, jaz Vam bom pomagal izbrati pravo darilo in ob enem Vam bom prihranil denar.

Jaz si hočem pridobiti Vaše zaupanje.

Archie Tegtmeyer. -- Diamanti, Zlatnina

National Ave., vogal Grove St.

Odpri to zvečer. — Lahko pričnete tudi račun z nami.

Najboljše slike

prifotografiranju poročnih in

in drugih skupin

Izdeluje znani in izurjeni

FOTOGRAF

L. HAGENDORFF

173 Reed St., vogal Oregon St.

ki ima najboljši fotografiski atelje

Slovenci so vabljeni na

Deveto letno

ZABAVO

katero priredi

Zabavni klub Vermont

v Grunwald dvorani

7th and Cleveland Aves.

En blok vzhodno od zeleniske linije

8th Ave.

v soboto, 7. junija t. l.

Vstopnina 25c Dame proste

Jugo-slovensko Podporno Združenje "Sloga"

Milwaukee, Wisconsin

Glavni odbor:

Predsednik: Martin Ropp, 450 South Pierce st., Milwaukee, Wis.;
Podpredsednik: Frank Zakrajšek, 1211 N. — 8. st., Sheboygan, Wis.;
I. tajnik: Frank Matitz, 311—Madison st., Milwaukee, Wis.;
II. tajnik (zapis.): John Kraine, 317 Florida st. Milwaukee, Wis.;
Blagajnik: Frank Banko, 5048 National ave., West Allis, Wis.;

Nadzorni odbor:

John Emene, (predsednik), 288 .Grove st., Milwaukee, Wis.;
Math Stiglitz, 415 Florida st., Milwaukee, Wis.
Anton Tominšek, 283 Reed st., Milwaukee, Wis.
Martin Jelenc, 289 Mineral st., Milwaukee, Wis.
Frank Cirej, 458 National ave., Milwaukee, Wis.
John Oevirk, 274 Grove st., Milwaukee, Wis.
John Herga 5035 Sherman st., W. Allis, Wis.

Porotni odbor:

Math Simene, (predsednik), 444 Park st., Milwaukee, Wis.;
Josip Janežič, 423—53 ave., West Allis, Wis.
Frank Robida, 283 Reed st., Milwaukee, Wis.

Vrhovni zdravnik:

Dr. P. Langland, Stumpf & Langhoff Bldg., Grove st. & National ave.

Seje so vsaki četrti torek v mesecu.

URADNO GLASILO:

„Bodočnost“, 322 Reed st., Room 6, Milwaukee Wis.

Zapisnik redne seje gl. odbora J.

P. Z. Sloga, dne 22. maja 1913

Predsednik M. Rop. otvoril sejo ob osmi uri zvečer. Od odbornikov so bili navzoči sledeči: M. Rop, F. Matic, J. Kraine, F. Banko, M. Stiglic, A. Tominšek, M. Jelenc, J. Oevirk, F. Ciraj, M. Simene, J. Janežič, in F. Robida. Zapisnik zadnje seje sprejel kakor čitan. Potem se prečita zapisnik društva „Luč Slovencev“ st. 2, v katerem se poroča, da ima enega umobolnega člana, v narišnici. Sprejme se v tej za deva predlog, da izvoli gl. odbor enega člana, in društvo enega, katera gresta pogledat in preiskat stanje umobolnega brata. Od glavnega odbora se izvoli nato br. J. Oevirk.

RAZNO.

GROZOVITOSTI STARIH JEČ.

Bastille v Parizu
(Nadaljevanje.)

Zgodovina te ječe ni tako strašna, kakor ona od londonskega stolpa, čeravno so posamezni oddelki strašni. Zloznani Cachoti so ležali čez dvajset črčljive globoko in niso bili nič drugega kakor zaduhle, smrdeče luknje; s sten je kapala voda in svetloba in nikdar prodrla v nje. Bastille je bila sezidana pod kraljem Karolom V. v štirinajstem stoletju. V šestnajstem in sedemnajstem stoletju so jo razširili in mnogo spremenili. Kdor je v podzemeljskih ječah prebil nekaj tednov, je prišel ven uničen duševno in telesno. Toda ven jih je prišlo malo; posebno pod kraljem Ludovikom XIV se je proti vsakemu kruto postopalo, ki je le v najmanjšem sumu bil, da je spregovoril besedo proti vladi. Nič boljše ni bilo pod kraljem Ludovikom XV. Ako je ena izmed njegovih priležnic želela, da ta ali oni izgine s sveta, je že zadostovalo, če je kriv ali je sploh kaj zakrivil, ni nihče vprašal, brez preiskave, brez zagovornika ali obsodbe je bil vržen v Cachote; naveden kos papirja z podpisom ene izmed kralju blizu stoečih oseb je zadostovalo; „Lettre de Cachet“ se je imenoval v tajnem jeziku list, ki je lahko povzročil smrt nedolžnega. Javno so te zapore imenovali državne, a bili so samo kaznilnica, in grob za one, ki so imeli pogum govoriti čez škandale, ki so se godili na kraljevem dvoru, v katerih, so igral glavno vlogo zraven neštevilnih drugih vlačug: Motespan, Main-tenon, in Pampadour; ki so bile prve priležnice kralja. Pampadour je bila celo tako kruta, da je pustila malega pekovskega učenca vreči v podzemeljske ječe, ker je zvedela, da je žaljivo govoril o njej. Eden najbolj znanih ječnikov v Bastille je bil skrivnostni polni mož z železno masko. Do leta 1698. je bil zaprt na otočku St. Marguerite, potem pa so ga najbolj gotovo radi varnosti prepeljali v Bastille, kjer je bil

izročen poveljniku zaporov, Saint-Mars, v posebno varstvo. Če prav so za jetnika skrbeli malo bolje, vendar ni mogel dolgo prenašati trpljenja; umri je že leta 1703. V imeniku zapora je bil zaznamovan z imenom Marchiel, a njegovo pravo ime pa je ostala skrivnost še do danes. Nikdar ni smel odložiti svoje maske, ki je bila iz črne svile, nikdar z drugim govoriti, kakor s poveljnikom in nikdar nobenega človeka videti; bil je živ mrtič. Razni nčenjaki in skladatelji so se bavili z vprašanjem, kdo je bil ta mož. Nekateri so ga imenovali sinom kralja Ludovika, drugi so trdili, da je njegov grāt, ali polubrat, zopet tretji so trdili, da je bil sin Ane Avstrijske. Najbolj gotovo je, da je bil minister vojvoda Mantua Karla Ferdinanda. Če ravno v tajni službi francoske vlade stoeč, je baje načrtoval, ki jih je imela francuska vlada napram trdnjavi Casale, izdal. Nato so se polastili njegove osebe in ga strašno kaznovali z črno masko, katere žrtev je tudi postal. Pri začetku revolucije leta 1789, je bila ta strašna ječa razdejana. Vse divje sovraštva, ki se je nabralo v doglih letih trpljenja med ljudstvom, se je ta dan združilo in razdejal te znake strašne krvoločnosti vladajočih.

Svinčene ječe v Benetkah.

Krute so bile muke, katerim so bili izpostavljeni jetniki v svinčenih ječah dožve palače, Casanova, ki je bil dalje časa v njih zaprt, opisuje strahoto teh ječ v živih barvah. To so bili, piše, stiri prostori, temni tesni in nizki tako, da je jetnik z glave zadeval v strop. In ta strop je bil narejen iz svinčastih plošč, na katere je pripekalo sonce. To je povročalo tako vročino v temnem prostoru, da so jetniki po večini znoreli, če jih smrt že poprej ni rešila, drugi so se sami usmrtili. Dolgo let so pošiljali od dožev imenovani in kvizitorji v te ječe vse, ki niso bili zadovoljni z vlado in zatiranjem. Pod zunajno krasoto dožve palače se je skrivalo mnogo grozovitosti in strahu. Ravno isto je pri gradu Chilon

ra. Genfskem jezeru. S svojim belim zidovjem, ki stoji na strmi pečini, oblika valovi jezera, se vidi trdnjava kot prekrasna podoba naravne lepote, toda za njenim zidovjem so se odrigali žalostni, pretresljivi dogodki. V pečine globoko pod vodno gladino so bili izstrljeni zapori, temni mokri grobovi, v katerih so zdihovali in umirali junaški boritelji za svobodo. Grofi in poznejši vojvode savojski, so metali v nje vse one, ki se jim niso brez ugovora klanjali. Med te je spadal tudi junaki Franc Bonward, kateri je vodil genfske meščane proti zatiralcu vojvodi Karlu. O njem pripoveduje v lepi povesti „The Prisoner of Chilon“ angleški pisatelj Byron. Bonward je bil od svojih nosprotnikov izdan in leta 1530 z dvema bratoma vržen v podvodne zapore na gradu. Za njim so postali žrtve še drugi možje iz vrst boriteljev za svobodo. Večina izmed njih so pomrli, le Bonward je živel in premagal vse trpljenje. Leta 1536 so ga osvobodili ustaši, ki so se ponovno borili proti vojvodu. Prinesli so ga v Genf, kjer ga je sprejelo hvalježno meščanstvo, ki je bilo pa že osvobodeno. Tam je živel do leta 1570. in umr. v starosti 77 let. Tako so v kratkem opisane najglavnejša mesta, na katerih je divjal srednje veški barbarizem. Toda to je le mali odlomek onega, kar se je dogajalo vneštevilnih gradovih in trdnjavah, še stoječih ali kot razvaline, katerih zgodovina ni nič manj strašna in krvava, kakor ona opisanih. Vse pa pripovedujejo eno in isto o zatiranju in davljenju resnice in svobode.

Iz Madisona.

S 54 proti 25 glasovi je bil sprejet postaven predlog, ki določa, da ne sme država Wisconsin nobenega svojih posestev dati v najem za dlje, kakor trideset let; to so gozdovi, reke, vodopadi, in drugo. Kakor je znano, so se do sedaj godile v tem oziru velike goljufije in država, kakor ljudstvo je bilo od brezvestnih spekulantov sramotno izkoriščano. S to postavbo pa bo to vsaj omejeno, če že ne popolnoma odpravljeno. Odpraviti bi se dalo edino na ta način, če država sama prevzame vsa podjetja in sama v korist vseh vodi različna podjetja, ki so sedaj v rokah posameznikov.

Otroče delo v Zedinjenih državah.

Po prošni vlade znaša število v tovarnah število v tovarnah zaposlenih otrok izpod 16 let 118.000. Največ jih je zaposlenih v tkalski industriji, in sicer: 11.111, v tovarnah za svilo, 11.935, v volneni industriji, 10.000, v tovarnah za konzerve 11.025, in v raznih drugih 78.000. Sveda so te številke daleč preizkušnje, ker večina starišev in tudi otrok daje napačna poročila glede starosti. Posebno pri onih, kjer oče dobi va, slabo plačo, in so primorani že z dvanajstim letom pošiljati otroke v tovarno.

Seja dramatičnega društva.

Vsem članom dramatičnega društva naznanjam tem potom, da se vrši v torek 10. junija važna seja v čitalniških prostorih. Potrebno je, da se takoj prične s pripravi za igro, ki se ima vršiti ob konvenciji Svobodomiselnih podporne zveze. Tudi je potrebno, da se store koraki v svrhu obhajanja petletnice obstoja dramatičnega društva. Zaradi iger je neobhodno potrebno, da se vsi člani udeležijo, ker drugače je težko doseči sporazum v vprašanju, katera igra se bode uprizorila. Toraj vsi na sejo!

John Krolnik, tajnik.

NA PIKNIK

v Berninger's Park, na So. Pierce st. in 26th Ave., dne 8. junija ob 2. uri popoldne

vabi Slov. del. podporno društvo sv. Jožefa, št. 103.

vse cenjene pojake in rojakinje k številni udeležbi Vstopni na v park prosta, — plesalno dvorano 25c, — ženske proste.

IG. KUŠLIAN

229 1st Ave.

LOVENSKA GOSTILNA

ajboljše domače vino, žganje in smodke — Prenočišča za potnike.

Ravno isto je pri gradu Chilon

Znižane cene na velikih lotah

Prav zraven Allis-Chalmers-ove tovarne. Ali si morete želeti se boljši kraj?

$\frac{1}{3}$ LOTE ZASTONJ

Vse naprave v zemlji.—Cementni trotoarji (sidewalk)

Samo \$5.00 takoj in \$5.00 na mesec

Pridite sem gori brez odlašanja!

Slovenski zastopnik

Louis Lončarić

443 53rd Ave.

Mc Geoch

Glavni urad-poslopije iz cementnih blokov

na 53rd Ave. & National Ave.

Slovenska javna notarja in advokata

Vlach & Groelle

23 METROPOLITAN BLOCK
Milwaukee, Wis.

zastopata na sodišču v vseh slučajih. Zlasti veliko pozornosti posvečata v slučajih telesne poškodbe in nasilne smrti v času dela. Vsak odvetniški svet zastonj. Pridite v najin urad, ali pa nama pišite v svojem materinem jeziku.

TELEFON: GRAND 359.

John Ermenc

JAVNI NOTAR.

Opravlja vsa v ta posel spadajoča opravila točno in zanesljivo.
288 GROVE ST.

Anton Fideršek

229 1st Ave.

Slovenski kamnosek

Izdeluje nagrobne kamne po nizkih cenah

SLOVENSKO-HRVATSKA
BRIVNICA.

FRANK TUSHEK,

268 — 1st Ave.

Obuvala

vseh vrst po najnižjih cenah:
za moške od \$1.50 do \$4.00
za ženske od \$1.00 do \$3.50
za otroke od 50c do \$2.50
Naš namen je vas vselej zadovoljiti.

Ahrens & Vahl

355—Grove Street.

NAJBOLJŠE OBLEKE

izdeluje po meri

J. KRAINČ

317 Florida St., MILWAUKEE, WIS

Ter popravlja čisti pegla in barva stare

Najboljše delo in najnižje cene

Pozor rojaki.

Zaradi spremenitve prostora sem primoran razprodati vso svojo zalogo po najnižjih cenah.

Kdor izmed rojakov želi poceni kupiti čevlje, moško zgornje in spodnje perilo, moške in otroške obleke, naj se oglasi v moji prodajalni

na 301 Clinton street
Frank Meh

Borchardt Bros.

KROJAČNICA, ZALOGA OBLEK

LEK IN DRUGE MOŠKE OPRAVE.

Cene zmerne, blago trpežno in postrežba točna.

347—349 GROVE STREET.

MI vsi vemo, da je naša sposobnost za zaslužek v naši otročji dobi zelo majhna. Toda ta zmožnost se veča z našo starostjo, ko postanemo bolj delavni. Svoj višek po doseže, ko dobimo popolno delavno sposobnost, to je v starosti štirideset ali pedeset let.

Potem pa začnemo postajati telesno slabejši in naša proizvodna sila pojema, vsled česar smo prisiljeni zanašati se na svoje prihranke, ki smo jih deli na stran v času svojih najboljših let.

Te razmere so samo zgodovina tega, kar se dogaja nam vsem vsak dan, a to nam daje nauk, da moramo hraniti v svojem zgodnem življenju. Najboljša pot do tega je, ako si postavimo za svojo dolžnost, da začnemo nalagati svoje prihradke na banki, ki je pripoznano dobra in v kateri se tako skrbno varuje denar, kakor se ravno v

The Mitchell Street State Bank

(Prava Banka za prihranke)

Vogal Mitchell Street in Druga Avenue.

POZOR!

Sledeče tri piščke so pristne in importirane in izdelane iz zelišč za okrepčanje človega in njegovega zdravja. Te so:

Kranjski Brinjevec,
Slivovic,
Tropinovec,
High Life Bitters, A. Horvatovo Grenko Vino,
katere prodaja A. HORWAT, JOLIET, ILL.

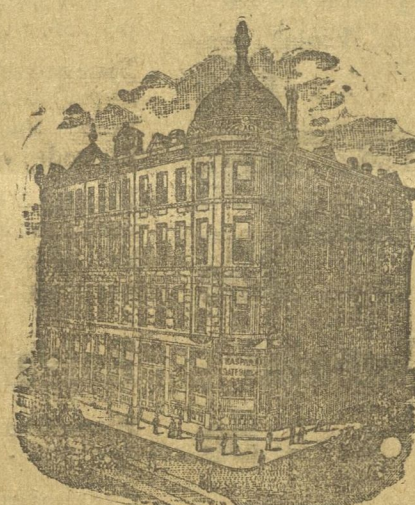
Pozor!

Shranite moj naslov in pišite po cenik, ker bo v Vašo korist! Ako k naročilom priložite denar, Vam dam več popusta, kakor jaz zapravim, kadar prodajam in kolektam, ker si prihranim zamudo časa, vožnje in potne troške. Dobiček je torej Vaš!

Moja trdka je prva in edina slovenska samostojna trdka, ki importira zganje direktno iz Kranjske. Prodajam tudi ceneje, ker nimam stroškov z dragimi agenti.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

ROJAKI!

Milwanskim Slovencem priporočamo Kaspar Državno Banko. Prejema denar na hranilne vloge in daje 3 obresti.

Vse vloge pod državnim nadzorstvom!

Pošiljamo denar v staro domovino po zmernih cenah. Na tisoče Slovencev pošilja pri nas denar, Zakaj ne Vi?!

Prodajamo

Parobrodne listke za vse najboljše prekmorske črte po kompanijskih cenah.

Sloven. Narod. Podporna Jednota vrši svoj denarni promet z Kaspar Državno Banko.

Pišite na nas v slovenskem jeziku. Kdor hoče biti pošteno postrežen, naj se obrne do Kaspar Državne Banke!

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ODJEMALCI IZVEN MESTA NAJ PRIDEJO

Mi plačamo poštino na vseh poštinih naročitvah

SE IZPLAČA PRITI SEM VEČ MILJ DALEČ

Parcelna pošta bo prinesla vse te stvari izvenmestnim stanovalcem.

Prva junijska razprodaja

- Prva razprodaja te vrste v naši zgodovini.
- Se prične danes in traja en teden
- Večje znižanje cen, kakor smo ga kedaj dovolili
- Odločili smo se, da vso zalogo blaga razprodamo
- Vsa trgovina je zapopadena v tej razprodaji.

Nekaj neprekosljivega v nizkih cenah

To je velika ponudba in žrtvovanje v vrednosti za ljudstvo, ker smo se odločili hitro in popolnoma razprodati vsako stvar, ki jo imamo v prodajalni, in ki smo jo dobili v teku cele sezone. Zgubo bomo radevolje prenesli, opustili vsak dobicek, vse za dobrobit odjemalcev. Treba je samo enega vasega pogleda, in takoj boste videli, kako lepa prilika se vam nudi.

Moška in mladeniška prodajalna

Večje znižanje kakor vsako drugo v sezoni. Berite vsako besedo — niti črke ne izpustite. — Vsaka pomeni prihranek.

Moška in mladeniška obleka samo 65c na dolar.

Znižanje za 65% na vsem.

\$7.50 mladeniške plavo ali drugačne obleke 35 pr. stran, sedaj.....	\$4.88	\$35.00 moške plave, črne ali drugačne obleke 35 pr. stran, sedaj.....	\$22.75
\$10.00 Moške plave, črne ali drugačne obleke 35 pr. stran, sedaj.....	\$6.50	\$30.00 moške plave, črne ali drugačne obleke, 35 pr. stran, sedaj.....	\$19.50
\$12.50 Moške plave, črne ali drugačne obleke 35 pr. stran, sedaj.....	\$8.13	\$25.00 moške plave, črne ali drugačne obleke, 35 pr. stran, sedaj.....	\$16.25
\$15.00 Moške plave, črne ali drugačne obleke, 35 pr. stran, sedaj.....	\$9.75	\$22.50 moške plave, črne ali drugačne obleke, 35 pr. stran, sedaj.....	\$14.63
\$17.50 Moške plave, črne ali drugačne obleke 35 pr. stran, sedaj.....	\$11.38	\$20.00 moške plave, črne ali drugačne obleke 25 pr. stran, sedaj.....	\$13.00

Obleka za dečke in otroke samo 65c na dolar.

Znižanje za 35% na vsem.

\$3.00 Knickerbocker obleke za dečke, 2 para hlače 35 pr. stran, sedaj.....	\$1.95	Obleke za dečke, ki se prodajajo po \$10 in \$12. Sem spadajo nekateri najlepši, izdelki tvrdke Becker, Meyer & Co. z vsemi posebnostmi, kot dolge hlače moški suknjiči, itd. Vsekakor redka prilika.....	\$4.95
\$4.00 Knickerbocker obleke za dečke, 2 para hlače 35 pr. stran, sedaj.....	\$2.60	Kratke hlače za dečke 5 do 17 let; za igranje narejene dvakrat močnej; dobijo se v temni ali svetli volni; 75c vrednosti v predaji.....	39c
\$5.00 Knickerbocker obleke za dečke, 2 para hlače 35 pr. stran, sedaj.....	\$3.25	Volnene dokolenske hlače za dečke, od 6 do 17 let, dvojne na sedalu in kolenih, v prodaji po.....	13c
Suknjiči, s črnimi in belimi pastirskimi gubami, tudi rdeči z raznimi znaki, za dečke 2½ do 10 let ki se nava-dno prodajajo po \$3, stanejo sedaj.....	\$1.95		

65c na dolar za vse moške hlače.

Hlače, prava cena je bila \$2.50.....sedaj	\$1.62
Hlače, prava cena je bila \$3.00.....sedaj	\$1.95
Hlače, prava cena je bila \$4.00.....sedaj	\$2.60
Hlače, prava cena je bila \$5.00.....sedaj	\$3.25
Hlače, prava cena je bila \$6.00.....sedaj	\$3.90
Hlače, prava cena je bila \$6.50.....sedaj	\$4.22
Hlače, prava cena je bila \$7.50.....sedaj	\$4.87
Khaki-hlače, vredne \$1.00.....sedaj	75c

65c na dolar na vseh moških dežnih suknjah

Dežne suknje, prava cena je bila \$6.00 ..sedaj	\$3.90
Dežne suknje, prava cena je bila \$7.50 ..sedaj	\$4.88
Dežne suknje, prava cena je bila \$10.00 ..sedaj	\$6.50
Dežne suknje, prava cena je bila \$12.50 ..sedaj	\$8.13
Dežne suknje, prava cena je bila \$15.00 ..sedaj	\$9.75
Dežne suknje, prava cena je bila \$20.00 ..sedaj	\$12.95

65c na dolar za vse mehke in trde klobuke

Klobuki, prava cena je bila \$1.50.....sedaj	95c
Klobuki, prava cena je bila \$2.00.....sedaj	\$1.30
Klobuki, prava cena je bila \$2.50.....sedaj	\$1.62
Klobuki, prava cena je bila \$3.00.....sedaj	\$1.95
Klobuki, prava cena je bila \$3.50.....sedaj	\$2.35

Veliko znižanje na spodnjem perilu

Balbriggan perilo (Ameriškega kroja), prava vrednost 35c, dvojne oplate na sedalu; na prodaj.....	17c
Perilo vsen barv; v dveh kosih, vsake velikosti, se je prodajalo za nad 50c, na tej prodaji.....	29c
Nainsook dokolensko perilo in kratki rokavi Navadno 50c vrednosti na prodaj.....	35c

Znižanje na pletenini

Moške Rockford nogavice 10c vredne po.....	5c
Moške pavolnate nogavice, v desetih različnih barvah, tudi črni, vredni po 12c sedaj.....	6 ¹ / ₂ c
Prave svilnate nogavice za te vroče dni; na izbero 300 ducatov, prava vrednost 35c, sedaj.....	18 ¹ / ₂ c
1,000 ducatov nogavic Bratov Wilson (Chicago) lisle kakovosti, v 20 barvah, tudi črni, 25c vredne po.....	12 ¹ / ₂ c

Znižanje na srajcah

Negligee srajce, tudi srajce z mehkim ovratnikom vseh vrst in krojev, vredne po 75c, za.....	38c
Fine moške Negligee srajce na izbero, s praznim naprsjem ali robcastim, tudi z mehkim ovratnikom. Vsaka srajca vredna \$1, sedaj.....	65c
Fine \$1.50, \$1.75 in nekaj \$2.00 Negligee srajce, vseh vrst bele in druge srajce, z ali brez ovratnika 14 do 19 številka, vse sedaj naprodaj.....	\$1.15

Znižanje na delovnih srajcah

Plave Chamray srajce, vredne 50c, po.....	29c
Črne satenaste srajce, —kakor tudi plave chamray srajce, vredne 75c, za.....	39c

Znižanje pri naramnicah

Polijske in ognjegasike naramnice, ki se prodajajo po 25c, za ½.....	12 ¹ / ₂ c
Pionir Lisle-niti naramnice, ki veljajo drugače 25c ali 35c, so vse sedaj po.....	18c
Franklin Lisle, kakor druge svilnate-nitne 50c vredne naramnice, po.....	29c

Znižanje na pralnih oblekah

Pralne obleke z mornarskim ovratnikom, vredne 75c.....	38c
Pralna obleka z mornarskim ovratnikom, vredna \$1.....	59c

Znižanje na robcih

2,000 robcev za moške, za vsak dan, purmansko-rdeči, indijsko plavi, vredni 10c, sedaj.....	3c
Moški robci z črkami, dobra kakovost, vredni 15c, za samo.....	8c
Beli moški robci z črkami, vredni 20c, sedaj na prodaj.....	12c
Pravi platneni robci, majhni robci vredni 25c in 35c, za.....	19c

Znižanje na opravi za dečke

Bluze za dečke, prej 50c in 75c, sedaj.....	35c
Bluze za dečke, prej 25c in 35c, sedaj po.....	18c
Kape za dečke, prej 50c in 75c, sedaj.....	35c
Kape za dečke, prej 25c in 35c.....	18c
15c nogavice za dečke po.....	9c

HAHN BROTHERS

WEST SIDE STORE
535-537-539 TWELFTH STREET

SOUTH SIDE STORE
CORNER GROVE ST. AND NATIONAL AVE.

NORTH SIDE STORE
817-819 THIRD STREET